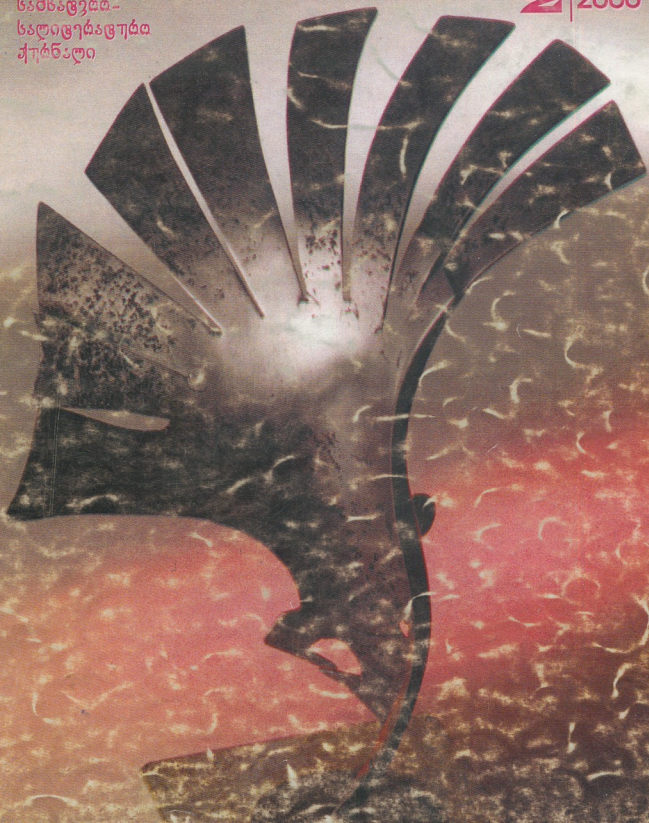

ტრესკარი

სამხარგრეოდ-
საღიფრადღიფრად
ქარნალი

2 | 2000

თამამ მეგრეველი ქამალ აბულა

ვინა თქვა, რომ ფასკუნჯი არსებობს...

(ძველი აღმოსავლური ბალადა)

პერსონაჟები:

ხელმწიფე
ვეზირი
ჯაბრაილი
ზორბეგი
ოქტაი
შადიმი
ხელმწიფის ასული
ლესტია

სემირა
ალიშა
მელფორა - ხელმწიფის ცოლები
მარსელა
ნაია

ლულა - ხელმწიფის პირველი ცოლი
ქოსა
მსგოვარი
მეველი
შადიმის დედა
I ჯარისკაცი
II ჯარისკაცი
III ჯარისკაცი
მეომრები და დარბაზის მეველები

პროლოგი

მოქმედება ხდება კუნძულზე, რომელიც ერთდროულად უნდა წარმოადგენდეს, როგორც აღმოსავლურ-მდიდრულ სასახლეს, ასევე აზიურ ლანდშაფტს, მისთვის დამახასიათებელი ომებითა და შეიშებით. მოკლე, სასახლე და აღმოსავლური ეგზოტიკა ერთმანეთთან არის შერწყმული. მარცხნივ ხეა, სალოცავებსა თუ ოცნების სიმბოლოდ. პროლოგის დასაწყისში ამ სქესთან ბრმა მძიხუცი

გდია. შემოდის დედა-შვილი. შვილი შენიშნავს მძიხუს.

პაპი. დედა, ეს ვინ არის?

დედა. ეგ უსინათლო? ხელმწიფე იყო... მაგისი შიშით ზეტაც კი ძრწოდა. დრო იყო, ღმერთებს თავს უგოლებდა, დღეს კი მათხოვრის სამოსელი უფარავს სხულს. მიწა არ იღებს, ალბათ, სიკვდილსაც ეშინია მასთან შეხება...

პაპი. ცოლო.

დედა. ცოლო? ვინ იცის... დღეს ის, ცოლებისგან განწმენილი წარსულზე ნანობს. კო, დერეშია, მიდი, დაგლოცავს...

ვაგი ბრძმასთან შივა. ბრმა ვაჟს სახეზე უფათურებს ხელებს, ამ დროს გამოჩნდება შავუბი ჩაქმული, მოტეხილი ლედა, ერთ დროს მისი მუღღე. ივა ბრმას დიდი სიძულ-ვილით წყველის. ვაგი ამ წამს გაეცლება დერეშს.

I მოქმედება

ლულა. წყევლიმე იყავ! ფუ! წყევლიმე იყავ! ფუ! სად ჩაისახე, რომელი ქალის წყევულ სამოში... ფუ! შხამით გამოზრ... ის არმად გერგო, რაც იბაგონე... შენ ერთს შეგეძლო ჩემი შევლა... სული წამებ. ამოგებდა, ცოცხლად დაღებო... (ლულა ვაგის დღას გაჰყავს. დერეში მიძიმედ წამოდგება და ხელჯოხს დაყრდნობილი კოჭლობით გავა).

ვაგი შუა სიენაზე დაგდებულ წიგნს იღებს ხელში, შლის... ისმის ზღვის ხმაური. ვაგი გადამული იწინით ხელში გადის.

ზღვის ნაპირას მამხალეებით ხელში ორი უცნობი გამოჩნდება. ისინი ფრთხილად იკვლევენ გზას ბუნელში. ზღვა დღავს, დრიაღებს, ელაქს, გრუხუნებს. ზორბეგი და ოქტაი ზღვის პირას შედგებიან. სიბნელეს თვალს აჩევენ. ზღვის გაჰყურებენ.

აეგორები მალლობას უხდიან რეჟისორ გოგი ჩაკევაძეს პიესაზე მუშაობისას გაწეული დახმარებისათვის.

ოქტომბერი. რა ამინდია, დასწყევლოს ღმერთმა, შენ რასა ფიქრობ, გამოაღწევინ?

მორბეზი. აბა, რა გითხრა, ვერა ხედავ, მღვა როგორ დედავს, როგორ დრიალებს, თითქოს მსხვერპლს ითხოვს...

ოქტომბერი. რა ხდება, მართლაც... შეშინია, ამ ქარიშხალმა არ შეაღწეოს კლდეს ან ქარაფს, (წამოიწვევს, თითქოს წასვლას აპირებს).

მორბეზი. (ხელსა სტაყებს) შენ საით! აქ დაგელოდოთ, სხვა რა გზაა, უნდა გამოჩნდნენ.

ოქტომბერი. შენ იმედი გაქვს?

მორბეზი. ჩემი იმედი ჩემი მკლავებია, ფიცს ვერ გავტევ.

ოქტომბერი. ეს წყველი ელვაც თითქოს განგებ ანათებს...

მორბეზი. ეგ არაფერი, რომც შენიშნონ, მეკორნების ხომალდად ჩათვლიან. შესევეტე მოსყიდული მყავს, შუქურაზე ყველა მთვრალია...

აგერ ისიც, ნაპირს მოაღვა.

ოქტომბერი. მადლობა ღმერთს, მშვიდობით გამოაღწეა...

მორბეზი. უნდა გავასწროთ, თენდება შამში...

მორბეზი. რას ჯაბრალი მცველებთან ერთად ისინი მორბევისა და ოქტომბერის პირისპირ აღმოჩნდებიან. შეკრებიან.

მორბეზი. ჯაბრალი!

ჯაბრალი. შენა ხარ, მორბევი?

მორბეზი. მე გახლავარ, ჩემო ბატონო (გადახეხევიან).

ჯაბრალი. (შეივნიბს ოქტომბერს) ოქტომბერი!

ოქტომბერი. მუხლებში ჩაუვარდება. ჯაბრალი წამოაყენებს. (მორბევის) შენთან მივდივარო?

მორბეზი. ჩემი სახლის აღწვლის ნაცვის გროვალაა დარჩენილი. ვერ გამოიცირობ, მივალთ და ნახავ...

ოქტომბერი. (რომელიც მიდამოს მგვრავდა). ჯარისკაცები!

ჯაბრალი და მისი მცველნი ხელს ხმალზე იტაცებ.

მორბეზი. (გამაფრთხილებლად) ჯაბრალი! (ანიშნებს, საით უნდა წავიდნენ).

ოქტომბერი. მე აქ დაგხვდები, გზა-კვალს ავუტრევი.

მორბეზი. ჩემს ნიშანს დაელოდე!

ოქტომბერი. ვიცი.

ჯაბრალი. მცველები და მორბევი სწრაფად გადიან. ოქტომბერი სახეზე თავსაბურავს ჩამოიფარებს.

მიწაზე ფეხს მოირთხავს და მათხოვრობას იწყებს. შემობრბინს ჯარისკაცები.

ოქტომბერი. მოწყალეობა მოიღვი, მოწყალეობა მოიღვი, კეთილო ხალხო!

III ჯარისკაცი. ერთი ამას შეხედე, რას აკეთებს აქ, ამ თავსმაში? ეი, შენ, მათხოვარო, რას აკეთებს აქ, ამ თავსმაში, ვერა ხედავ, ლამის ცა ჩამოიქცეს? (წახლსა ჰკრავს) პასუხს არ მაძლევს...

(ოქტომბერს ევლით წაუკვირს). შენ გუებნიბიან, მაწანწალავ, აქ ვინმეს ხომ არ გამოუვლია, თვალი არავისთვის მოგიკრავს?

II ჯარისკაცი. რომელი თვალი, შე, მართლა ბრძვილი? ვერა ხედავ, ბრძა!

ოქტომბერი. (თამაშობს ბრძმას). რომელი ხარ, რატომ მკლავ, რა გინდა?

ჯარისკაცები გამკვებით ურტყამენ ოქტომბერს. მიშეკლეთ, მკლავებს, დაშენძარეთ...

შემობრბინს პირველი ჯარისკაცი, მათი უკროსი.

I ჯარისკაცი. კარგი, შეეშვი, ეგ უთქვენილადე ჩაბადლებდა. აქეთ წასულან (ჯარისკაცები გარბიან).

ნაცემი ოქტომბერი მუხლებზე წამოაწვეს.

ოქტომბერი. მოწყალეობა მოიღვი, მოწყალეობა მოიღვი, კეთილო ხალხო! თქვენი დროც მოვა... ყაჩაღებო, მკვლელებო, მძარცველებო! ოქტომბერი გადის. მოქმედება გადადის შადიმის ბინაში.

ისის კარზე კაკუნს.

შადიმს. (ფრთხილად) მორბევი, შენა ხარ?

მორბეზი. (გამოჩნდება) მე ვარ...

შადიმს. უფლისწული?

მორბეზი. აქ არის.

შადიმს. დედა! (შერბის სხვა ოთახში დედის გასაფრთხილებლად).

შემოვა ჯაბრალი. მისი ორი მცველი კარებში ჩაღვება. საწინააღმდეგო მხრიდან შემოდის შადიმსი. მათი ავიღებო ერთმანეთს შეხვდება. შადიმსი დაუხოქებს.

შადიმსი. ჯაბრალი, შენა? სსწავლია, ცოცხალსა გხვავ?

ჯაბრალი. (წამოაყენებს). წამოდექ, შადიმს (გადახეხევიან).

ჯაბრალი ძიძას შენიშნავს. შადიმს თავს ანიშნებს, მისკენ წავა და დაუხოქებს. ძიძა მოეყურება, აკოცებს. მორბევი შადიმსს ანიშნებს, ამის დრო არაა.

შადიმსი. ჯაბრალი!

ჯაბრალი თავს ანიშნებს ძიძას. კაცები მუხლმორთხმულნი იტაცებენ დახსლებიან მოსალაპარაკებლად.

ელდა გადის.

ჯაბრაილი. სასახლეში რა ხდება, შადიმ? შაქში. საღაებები მეფემ კახკებს გადავუღობა, ქურდსა და თაღლით ვაქცაყების პქვიით სახელი.

მორაპში. პოდა, სასახლეს შენ მიხება? ჯაბრაილი. სამეფო კარზე დარჩა ვინმე ჩემი ერთგული?

შაქში. მოსიყვლილი მყავს ყველა, ვისაც ხმალი სჭერია.

ჯაბრაილი. სასულთნობები?

მორაპში. მალეშროლები უკვე ყველგან დაგზავნილია, ყველა შშად არის, ცხენოსანთა მთელი ლაშქარი, დიდი, აგტარა, ყრმაყ და მოხუციც...

შაქში. ვეღარ ითმენენ, ბრძოლა სწყურიათ.

ჯაბრაილი. იარაღი?

მორაპში. ყველაფერი გვაქვს, საჭურველიც და იარაღიც.

ჯაბრაილი. (მუქარით) მისი ღრო იყო, ახლა უკვე ჩემი ჯერია.

შაქში. (არ მოეწონება, ხელსა სტაცებს) გტარანები შხოლოდ ბრბოს უყვარს.

მორაპში. სამუჭხაროდ, დღემდე ახეა.

ჯაბრაილი. ბრბო და ხალხი რას გაუყვია.

შაქში. გახსოვს, როგორ გიყვარდა სასახლის ბაღში ხეებზე ძრომა?

მორაპში. და ფასკუნჯების ბუდეების ჩამობა.

ჯაბრაილი. (შეცას ახედავს) ფასკუნჯები... ბავშვობაში ჩიტებს ფასკუნჯებს ვეძახდი.

შემოთუბული შემოვა ჯაბრაილის დედა, რომელსაც ჯაბრაილის მცველებიც შემოჰყვებიან.

დედა. ჯარისკაცები! ეს გადაიცივით! (მისცემს ჯალათის მოსახსამებს. გადის. მცველები მას მისდევენ. ზორბეგი და ჯაბრაილი საშოსს გადაიცივებენ და კუხებში მიდგებიან). შემოდიან ჯარისკაცები. ორნი კარებში ჩადებიან. პირველი კი შადიმს გამოძვევდა ეკითხება.

ქარისკაცი. ვინ ხარ, რა გქვია?

შაქში. (ზურგს შეაქცევს) ჯერ გამარჯობა უნდა გეთქვა.

ქარისკაცი. არა მგელია საშაგისოდ, პასუხი გავიცი.

შაქში. (შემოტრიალდება) პირველად მხედავ? ჯალათი ვარ.

ქარისკაცი. ჯალათი?

შაქში. პოო, ჯალათი.

ქარისკაცი. ესენი ვინდა არიან?

შაქში. ჩემი მცველები.

ქარისკაცი. მცველები? (ხელს გასწევს, რომ ჯაბრაილს თავზე გადახადოს, მაგრამ შადიმს შეაჩერებს).

შაქში. მეფის ბრძანებით, ჯალათი ხელმეუბნედი!

ქარისკაცი. (მოგყვება და უკვე როგორც თავისიანს) სიკვდილმისჯილი გამოგვექცა და იმას ვეძებთ, აქ სადღე გატრა მისი კვალი...

შაქში. სიკვდილმისჯილი? ჯალათთან სტუმრად? თავისი ფეხით? არა მგონია.

ჯარისკაცი. გაიყვინება.

ქარისკაცი. მაშ, არაფერი არ გსმენია, ხმაური რაიმე... კაცის ღანდისთვის არ მოგიკრავს აქ სადღე თვალი?

მორაპში. მარტო გიყვები თუ ივლიან ამ წარღვანაში.

ჯარისკაცი. კვლავ გაიყვინება.

ქარისკაცი. კარგი, წავიდე (და შადიმს), შენ მალე საქმე გამოგიჩნდება.

ჯარისკაცი. გადიან.

მორაპში. ამით მხრებზე დგას და ჭკუაზე დღეს შევის ტახტი (მოიხსნის ჯალათის მოსახსამს და მიშლით მოისვრის).

შაქში. (ჯაბრაილს) შენ არ გაიხდი?

ჯაბრაილი. არა, მე მომწონს სამოსი, მე ამით ვივლი.

შაქში. ჭკვიანურია, ჯალათის ვერვინ გავიკარებ.

ჯაბრაილი. საიდან შენთან ეს ჯალათის სამოსი, შადიმ?

შაქში. სამეფო კარზე მე ვითამაშობ ჯალათის შეიშვე.

ჯაბრაილი. შენ და ჯალათი? უცნაურია... ზორბეგი გარეთ არის გახული მიდამოს დასაშვრად. ითახში შადიმის დედა შემოიხედავს.

შაქში. (ფიქრში წასული) ჯაბრაილ, რაღაღე მინდოდა შეთქვა. (დელას გახედავს).

მორაპში. (შემობრბის) უნდა გავიდე, აღარა დირს აქ გაჩერება, ძაღლის ყნოსვა აქვთ, ვერა ნახეთ, მოგვაგნეს კიდევ.

ჯაბრაილი. ევ საუბარი სხვა ღროისთვის გადავდოთ, შადიმ! (გადის).

მორაპში. აბა, შენ იცი! (გადის).

დედა-შვილი ჩაფიქრებულად გადახედავენ ერთმანეთს.

სამეფო სასახლე რამდენიმე შემოსახელდით. მეფის ტახტი. აღმოსავლური ხალხის. მუთაქები, ბაღმუხები. გაბაღ ტკბილეულით. სკიფრი. შუკა ნახევარმთავრითა და ვარსკვლავებით. მარჯვნივ, სა-

ღმე, ცეცხლოვანი კვიის გამოსახულება. მარცხნივ კი ნაგვისსხე, შეუვრადლებული.

ხელმწიფი. (შემოდის. დაღვრემილია, ჩაფიქრებული) ოთხი დამა, წვიმის, ასხამს დეარად... შენ კი აპობლი, მზე იქნებობ, გვალვა და სველი დაწვაფსო მიწას.

ჰჰჰჰ. (ქვიშის საათით ხელში) კარგმა მიმტყუნა, ვარსკლავებიც არ ჩანან ცაზე...

ხელმწიფი. კარგმა გიმტყუნა? თუ გონება, პრიყვულმა გინმა? იქნებ მზე ჩაქრა და საერთოდ აღარც გამოვა? (იჭექებს) ისე იჭექა, ისევე გრგვინავს რატომღაც ზეცა, რაღაც ავს მამცნობს წინათგრძნობა, რაღაც მაწუხებს...

ჰჰჰჰ. გამოიდარებს, გული მიგრძნობს, ძალიან მალე.

ხელმწიფი. გული გიგრძნობს და გულს ენლობ? გულს ხომ რაღაც სურს, იმასა ფიქრობს, მითხარი, გვინი რას გიგრძნობს, თუ გაქვს? არ გადაიყრის ამ ღრულებს ზეცა?

ჰჰჰჰ. ზეცა მხოლოდ ცოდეგით ამინებს.

ხელმწიფი. (გამწარდება) შენ რომ ბავშვობის მეგობარი ჩემი არ იყო, მაგის თქმისათვის ენას ძირში ამოგაგუჯვადი.

ჰჰჰჰ. (შეშინებული) ამოსაგუჯვადი არის კიდევ, მისწერებს სულ მუღამ.

ხელმწიფი. (ჩაფიქრდება) სად არიან ნება, აქამდე?

ჰჰჰჰ. ვინა, მევეო?

ხელმწიფი. ჯარისკაცები, სხვას ვის ვიცი-თხავ?

ჰჰჰჰ. უნდა გამონჩნდნენ სადაცაა.

ხელმწიფი. უკვინო თავებს დაათრევენ, გამორჩენაზე, წაღლეგაზე ფიქრობენ მხოლოდ...

ჰჰჰჰ. შენვან ისწავლეს და რად გიკვირს, ომგამოუღილებს ძარცვა-გლეჯვაზე რომ ეჭიროთ სულ მუღამ თვალი?

შემოდის მეველი.

მეველი. მსგოვარია თქვენთან, მეველი.

ხელმწიფი. შემოუშვით, რაღას უყურებთ. მუხლებზე ფოფხვით შემოდის პირველი ჯარისკაცი.

(ხმას არ იღებს). თქვი, რას მიყურებ, ენა ხომ არ გადაგუჯვალა?

I ჯარისკაცი. ვერსად ვიპოვეთ, მოვიარეთ მთელი სამეფო.

ხელმწიფი. ეგ საწყენია, მაგრამ უფრო მეტად საწყენი ის, რომ საჭურისით ერთი

კიდევ მიემატება!

სტაქვის ხელს ასობა და მოუჭერს. ჯარისკაცი სიმწრისგან იგრძობა.

I ჯარისკაცი. მაგას ნუ იბამთ, ხელმწიფეო, ბრალი არა მაქვს. ყველგან ვეძებთ, ცამ ან მიწამ ჩაყალბა იგი. დრო, დრო მჭირდება, სად წამიგა...

ხელმწიფი. (ხელს შეაწმენდს) თუმც არა მჯერა, მაინც გაძღვე ერთ დღეს და დამეს, თუ ისევე მარტო დაბრუნდები, კისერს წაგაღვი.

I ჯარისკაცი. (გაღის უკან ხოხვით) კარგი, მევეო, შევასრულებ მე შენს ბრძანებას (გაღის).

ხელმწიფი. (ჩაფიქრდება) ამათ იმეღვე ვერ დაერჩები, უნდა ვიღონო ალბათ რაიმე... მაგრამ რა, როგორ, რანაირად?

ჰჰჰჰ. მაგამე ადრე რომ გეფიქრა, სამეფო კარი ამდენ უეცესა და ბრიყვს კი არ შეიყარებდა. საიდან იცი, რომ ის სწორედ შენი მტერია, ვინც საიდუმლოდ წუხელ ჩეენთან შემოაღწია? იქნებ ლანდია, მოჩვენება...

ხელმწიფი. ერთი შენა ხარ! მოჩვენება, დამის ლანდები... ხორციელია, ხორციელი... ყველამ იხილა გემი, რომელმაც გამორიყა იგი ნაპირზე.

ჰჰჰჰ. რა მოხდა მერე... ხომალდები მღვად მიდი-მოდის, ხომ შეიძლება ვაჭარია ან მკვლეელი ვინმე საიდანმე გამოქეული...

ხელმწიფი. არა, ის არის, ამიწერეს ძალიან კარგად... ვინ გაბედავდა იმ გრივალში მღვიანს გამოსვლას?

ჰჰჰჰ. რე არა მჯერა, არა მჯერა...

ხელმწიფი. რატომ, ტუტუნო?

ჰჰჰჰ. (ფრთხილად) მრისხანებისას შენ ვერაინ გაგეკარება. არც შებრალდება, არც დანლობა შენ არ იციოდ... ღირდა კი იმად, რაც დალაგით ხელში ჩაიგდე?

ხელმწიფი. (დაინტერესდება) მიდი, ჩამოექვი!

ჰჰჰჰ. ვინც შენს გვერდით ღვას, ყველას თავის თოკი თან დააქვს, ჩამოსახრჩობად ყულფით ყელზე გამზადებული... (ნაწყენი) ვერ გაგეკარებ, როცა ირგვლივ ყველა გატლივ... არც არც დაინდე, არც ცოდეგით, არც უცოდველი: მევის ასულიც... მშვენიერი... თვით ანგელოზი...

ხელმწიფი. (წამოღგება. თუმცა განრისხებისაგან თავს შეიკავებ). კმარა... იმ წუთებს ნუ შავნებ... გული ბოლმისგან გასკდა, გათავდა...

პაპიში. გული? ეგ სიტყვა მე პირველად გავიგე შენგან. გული თქვი მართლა? დავიჯრო თუ შემოვიტყა?

ხელმწიფი. ხმა ჩაიწყვიტე, თორემ ძალით ჩაგაწყვიტინებ!

პაპიში. (შეშინებული) რატომ მიწყურები, მე ისა ვთქვი, რასაც შენ ფიქრობ.

მსკაღი. (შემოდის) ლულა გვახსლათ.

ხელმწიფი. (გამოურკვევია) შემოვიდეს.

უფიში სწრაფად გადის. ლულას შემოსვლამდე ხელმწიფე ისევ ფიქრებში წავა. ლულა შემოვა. ამხნეკს, ხელმწიფე მას არ უყურებს. შუა დარბაზში მუხლებზე ჩაჯდება.

ლულა. ჩემო ხელმწიფე!

ხელმწიფი. (ლულას წამოაყენებს) აღარც მახსოვლი, ლულა, შენც კი გადამახვიწყდი.

ლულა. (სინანულით) სამაგიეროდ, მე მახსოვხარ, არ მავიწყლები.

ხელმწიფი. (დარბაზს გამოხედავს) რა დროა მაინც, ხელ მტერზე ვფიქრობთ, მოყვასი კი არავის გვახსოვს.

ლულა. (დარბაზისაკენ) მოკეთეს სანთლით ვერ იპოვე, გულით რომ გსურდეს... სულ მარტო დავარჩი... (ხელმწიფეს) შენც შეიყვალე, ვეღარა გცნობ, რა დაგეპართა?!

ხელმწიფი. რასა მისოვ, ლულა?

ლულა. ჩემს წილ სიყვარულს, მეტს არაფერს (მოისხნის თავსაბურავს).

ხელმწიფი. რა ლაბაში ხარ.

ლულა. მინდა, მჯეროდეს, რასაც ამბობ, მაგრამ არ ვიცი, გულში რა გიძეებს.

ხელმწიფი. გულში რა მიძეებს? (ისევ დაიბოღმება) ეგ მეც არ ვიცი... ბევრი რამ ხდება დღეს ჩემს გარშემო უცნაური, გაუგებარი.

ლულა. პარამახანაში ჩემი ყოფნა გახდა უკვე აუტანელი.

ხელმწიფი. ასე რად ღელავ, რამ შეგაშოთა?

ლულა. ჩემო ხელმწიფე, აღარ იციან როგორ მიმტრონ, რა მომიტონონ.

ხელმწიფი. (გაეცინება) მეცამ საოცარ სილამაზით დაგაჯილდოვა, რომ არა გმტრობდნენ. გასაკვირი ის იქნებოდა.

ლულა. გული ცუდს მიგრძნობს, მემინია, ჩემს შეილს რამე არ აუტყვონ.

ხელმწიფი. ნუ გეშინია, მე აქა ვარ, რას გაბედავენ.

ლულა. ქალებს არ იცნობ, უკან ისინი არაფერზე არ დაიხვეწნ... შეილს მოგვიკლავენ...

ხელმწიფი. შეილს მომიკლავენ? (ჯერ დაეკვდება, შემდეგ კი გაკვირვებით...) მეუ? ხელმწიფის?

მსკაღი. (შემოდის) მსტოვარია თქვენთან, მეფეო!

ხელმწიფი. შემოიყვანეთ, რაღას უცდით! შენ შედი, ლულა, ჩემს ოთახში, იქ დაშელოდე!

შემოდის შეშინებული მსტოვარი. ხმას ვერ იღებს.

ხელმწიფი. ვერაფერს გამჩნევ სასიკეთოს, მაგრამ მაინც თქვი, რაც სათქმელი მოგიტანია.

მსტოვარი. დაიხ, მეფეო, ეგ თქვენი ეჭვი სულაც არ არის უსაფუძვლო... უფრო მეტს გეტყვით, პო, მართალია, ვიდაც უცნობმა ჩვენს მიწაზე შემოაღწია, კვალს მივაგენით, სადაცაა დავიჭვრთ კიდეც.

ხელმწიფი. თუ მართალია, რასაც შენ ამბობ, მაშინ სად გაქრა, რით ვერ ნახეთ იგი აქამდე?

მსტოვარი. მას იფარავენ, ენდობიან, ხალხს უყვარს იგი...

ხელმწიფი. (განრისხებული) რაებს მიძქარავ... ხალხი ბრიყვია, ბრბო კი უეციც... სიყვარულისთვის ვის სცალია, რა დროს ეგ არის... წადით, შეიპყრეთ, მომითრიგეთ აქ ის უცნობი!.

მსტოვარი. მესმის, მეფეო! (გაბარდება).

ხელმწიფი. ნეტავ, ვინ არის ან რა უნდა, რისთვის მოსულა... ხალხს უყვარს, არა? თუ კი ასეა, სისხლს მიფუშვებ გმებზე ნიაღვრად, რომ წაითიაც ვერ ისვენებდნენ შესაფლავენი...

მუთაქებში ჩაყვანება და ტაშს შემოქრავს. აღმოსავლური მუსიკის ფონზე ეცეკვით შემოდინ მისი ცოლები. შუა ეცეკვის დროს ხელმწიფე წამოღება და თავისი ოთახისაკენ წავა, სადაც ლულა შევიდა. კორკიდან ცოლებს გაღმობდავს და ქისას გაღმობდავს. ქალები გამუდმებია. სემირა ქისას ფეხს გააქრავს და მეფის ოთახისაკენ წავა.

ქალაში. (შეშინებული შემკველებენ) სემირა! (სემირა გამობრუნდება და ხელმწიფის მუთაქებში მოიკალათებს. სხვებიც მიუჩნობდებიან).

სამირბ. (დამარცვლით) დღეიდან აღარ ვემორჩილებით.

ქალაში. ვისა?

სამირბ. ვისა და ქოსას.

ნამბ. რა დავვიშავა?

სამირბ. ძალიან ბევრი.

მეღმირბ. ეგ ანაწილებს ჩვენს საზუქრებს, ძვირფას ქვებს, ბეჭდებს.

მბრსპაბ. კარგს ლუღას უთმობს, ნაყარ-ნუყარს იმეგებს ჩვენთვის.

პლიზბ. პოდა, ისივ მეღ არ გვეყურებს. ნამბ. ვინ, ლულამ?

სამირბ. ლულაცა და ქოსაც. როდის მყოლია პარამხანას, ნეგაჲ, პაგრონი.

მეღმირბ. პარამხანისა რა მოგახსენით, მაგრამ აი, ლულას კი მართლაც პაგრონობს. მეღმირბ. პოდა, იმანაც გადაგვაყოლა თავის ასულს.

პლიზბ. აქებს, აღიდებს. მბრსპაბ. ვედარ ჩუმდება, შეჭამა გული.

ნამბ. ვინა, ლულამ? სამირბ. ორივემ, ორივემ.

მბრსპაბ. ასეა, ხმას არ გვაღებინებენ. პლიზბ. დაგვცინიან და ჭორებს გვიყრიან.

მეღმირბ. აკრძალული გვაქვს ღამის სუნთქვა...

მბრსპაბ. დაეცმინება. მეღმირბ. გვაქცევა, როგორც თავის მონებს...

პლიზბ. მთლად დაგვაშურჯა. ნამბ. ვინა, ლულამ?

სამირბ. დიახ, ლულამ, ლულამ, რა გაგიკვირდა.

მბრსპაბ. მაინც თავისი გაიტანა მაგ გველმა...

ნამბ. ალბათ, იმიტომ, რომ მისი ქალიშვილი გახტის მემკვიდრეა.

მეღმირბ. რას იმამ, სიყვარული ბრმაა... სამირბ. სისხლს გავუშრობ, მაგ სიყვარულს მხამად შევარგებ!

ქალები დაფრთხებიან: ხოლო კუთხეში მდგარი სკიერი აიხლება და იქიდან თვათმოყოფილი ქოსა დამოინაგად ჩაიქირქილება. ქალქი შემინდებიან.

მეღმირბ. აქა ყოფილა დამალული. ნამბ. გვისმენდა თურმე.

ქლსბ. დიახ, ვისმენდით, მქონდა კიდევ ამის უფლება.

სამირბ. (ბრძანებს) აქ მოათირეთ!

ქოსა უკან ჩაძვრება, მაგრამ ქალები ხელსა სტაცებენ და ამოათრევენ.

მეღმირბ. შე გაიძვერავ! მბრსპაბ. უსინდისოვ!

პლიზბ. ფლილო! ნამბ. ორპირო!

მთიყვანენ და სემირას წინ დააწოქებენ. მბრსპაბ. აი, ყველაფრის ჩამწყობი და

აივანჩაენი. ქლსბ. მე რას მემართლებით ნეგა, ის არ მეყოფა, თქვენ რომ გიძლებით?

სემირა წაქეულ ქოსას ფეხს დააჭერს. სამირბ. სიგყვაც რომ დაგცდეს, მშეს დაგიბნელე!

ქლსბ. გასაგებია, სამარე ვარ! სამირბ. რამდენს ართმევ ლუღას ერთი ღამის თევამი?

ქლსბ. რაში, რაში? ქლსბ. რაში და, ხელმწიფესთან ღამის თევამი...

ქლსბ. ევე... ააა... სამირბ. მაგასაც ვნახავით. ვინ იქნება პირველი ცოლი.

მარსელა ქოსას თვალწინ ფულის ქისას აუხსრილებს. იწყება თამაში. ქალები ქისას ერთმანეთს უვლებენ, ქოსა კი ქისის ხელში ჩასაგდებად იწყებს წრაბლს. ქალები ხარხარებენ. ქოსას აწვებენ.

ხელმწიფე. რა ამბავია! ქისას ქოსა მოგეხავს. შემინებული ქალები კი კუთხეში მიიყვებიან.

ხელმწიფე. ლულა! შემოდის ლულა. ხელმწიფე ხელს უხეშად მოკიდებს და ცენტრისკენ მოისვრის.

შენც წადი! ლულა მუხლებზე დაეცემა. ქალებს გაკვირების შეძახილები აღმოხდებათ.

ლულა. (გამწარებული ხელი ხელმწიფეს შეხედავს) მაღლობელი ვარ! (ქალებს გაეცინებათ. ლულა ახლა მათ უხეშდავს) მაღლობელი ვარ!

ქალსბ. ოპ! (გვერდზე გაიხლებვენ). ხელმწიფე გამს დაპრავს. შემოობიან მცველები. ხელმწიფე ანიშნებს. მცველები ლულას წამოაყენებენ და ქალებისაკენ მოისვრიან. ქალებს გაკვირების ხმა აღმოხდებათ.

ხელმწიფე. ერთი სიგყვაც და თქვენს თავს ღომებს დაგაფლეთინებ! (ქალები ხმას გაკმენდენ) შერეკეთ ესენი პარამხანაში! (მცველებს ქალები გააყვავთ. ქოსა ჩაიქირქილებს) თვალს დაღვწე! (ქოსა თავის სკიერში ჩაძვრება. ხელმწიფე მარგო რჩება) ეს დროც საოცრად გაიწვლა, ჩემს მოთმინებას ბორკილები სჭირდება უკვე.

სამისსო თახით ხელში დარბაზში შემოდის ლესგია. თავის თასს ჩააყურებს და ნულა მდის შუბს დარბაზისაკენ. ხელმწიფე თვალს აყოლებს. ლესგია მუხლებზე ჩაიხიქებს.

თასს ჩააყურებს. ლესგია. (ყრულ) ვიცი, მევეო, კარგ საქმეზე შენ არ მიბარებ, რაღაცა სდება საშინელი,

ენით უთქმელი.

ხელმწიფე. საიდან იცი, კუდიანო, რაებსა ბოლდე?

ლმსბმ. (ისევ ყრუდ, სინანულით. ხელებს მკერდზე დაიკრებს). წუხელის ღამით ძილში მიკოტი მესიზმრა. ხელში შეჭირა, სასახლეში დაეგარებდა... უეტე დამისხლგა, გამიფრინდა, შეიკრა კამარა და თავის გახტვას იტყვის ჩააფრინდა ბრჭყალებით... შენკენ იწვევდა, გაპკიოდა, წითულ ნოხს ბრდღენიდა... ცუდად მენიშნა ეს, შეუფო, რა დაგიმალო...

ხელმწიფე. (დაეჭვებული) ვერ შემაშინებ, არა მჯერა სიზმრების ახსნის, სიზმრის კი არა, არც ის მჯერა, რაც ხდება ცხადში. შემომიყვანე ჩემი შვილი, ნურას გაუხმელ, მინდა, შეაფლეს ის აქ, ჩემს გვერდით.

ლმსბმ. (გაკვირებული) ასე უცერად? რომ დატყვა შიგ მკერდში დანა, ამაზე მტება ნამდვილად ვერ შემაძრწუნებდა. მან ხომ არ იცის თუ რა არის ღრო-ქამის ქროლა, რომ დღეს ღამე ცელის და სიციცხლეს მოსდევს სიკვდილი (წამოდგება, მიდის). ნება შენია, რა ექნა, ბრძანებას, ვიცი, უნდა დავემორჩილო.

ხელმწიფე. ეცადე, კარგად შეამზალო, ვიდრე მოიყვან.

ლმსბმ. (შეგრძობა) დარდი ნუ გაქვს, შენი შვილია... მალე მიხვდება, რას უშმაღებს წუთისოფელი.

ხელმწიფე. (ისევ შავბნელი ფიქრები წამოუვლის) ასე მგონია, რომ ხარმაყენ საწამლავს ჩემთვის და მერე ძალით ჩამასხამენ და ხახაში... წყევლი ეშმა!

უკუსვლით გაღის თავის ოთახში.

ღარბაში გამომულებული ხანჯლით ხელში ჯალათის სამოსში გამოწყობილი ჯაბრაილი შემოდის. მკველებს გახტრენით მოჰკეით თავზე ჩადრგა-დაფარებული ხელმწიფის ასული. მათ წინ ლესტია მოუძღვლი. ჯაბრაილი გახტვს უკან იმალება ისე, რომ ის ყველასა ხედავს, მას კი ვერ ამჩნევენ. ლესტია ხელმწიფის ასულს ჩადრს გადხდის. ის თვალს ახებს და განცეოფრებული ათეილიერებს ღარბაშს.

ხელმწიფის ასული. რა ღამააბია ეს ღარბაში, რა შშენიერი. მე კი აქამდე არ მინახავს... რატომ, პა, რისთვის? რად არ მჩვენე ეს სიღამაზე, მითხარი, რატომ?

ლმსბმ. რომ არ გაგეცნო მხეცი, რასაც ადამის შეილნი კაცს ეძახიან, ადამიანს, აი ამიტომ.

ხელმწიფის ასული. კარგი, ლესტიავე, ნუ მაშინებ!

ხელმწიფის ასულს სიღამაში მოჯადობული ჯაბრაილი სამალაყადან გამოდის და მისკენ მიდის. ხელმწიფის ასული მას შენიშნავს.

ეს ვინდა არის?
ლმსბმ. (შეშინდება) შენ ვინა ხარ, აქ რას აკეთებ?

ჯაბრაილი. (გამოერკვევა) მე ჯალათი ვარ.

ხელმწიფის ასული. ჯალათი?

ლმსბმ. (შიშით) აი, ბედი... მას პირველი ჯა-ლა-თი შეხვდა. ეს ყველაფერი მე მგონია ეულის ნიშანი.

ჯაბრაილი და ხელმწიფის ასული ერთმანეთს უმზერენ და ლესტიას გარშემო იწყებენ სვლას.

ხელმწიფის ასული. ვინ არის იგი ან რას ნიშნავს სიგვვა ჯალათი?

ლმსბმ. (საკუთარ თავს) შუამავალი სიკვდილსა და სიციცხლეს შორის, კაცი რომლისავე ეშინათ და ეშიზღებათ.

ხელმწიფის ასული. (შეკრთება) ეშიზღებათ? რატომ? მინდა, შევხელო, მოიცილოს, უთხარ, ნიღაბი!

ლმსბმ. ჯერ მისი სახე არახოდეს არვის უნახავს.

ხელმწიფის ასული. მით უმტგეს, მე ვიქნები მაშინ პირველი.

ლმსბმ. არა მგონია, ის თავის მოილაგვს უმალ ვიდრე სახეს გვიჩვენებს.

ხელმწიფის ასული. შენ მისრულებდი ყველა სურვილს, რასაც კი გთხოვდა.

ახლა ეს ერთივე შემისრულე...

ლმსბმ. მე უძლეური ვარ...

ჯაბრაილი. როგორც მე მივხვდი, მას ძე კაცი ჯერ არ უნახავს.

ლმსბმ. დიახ, ასეა, განგარიდე ქვეყნის ჭუჭყს იგი.

ჯაბრაილი. მე შემიძლია მოვიცილო წუთით ნიღაბი, მაგრამ ჩვენ ორნი უნდა ვიყოთ აქ, სხვა არავინ...

ხელმწიფის ასული. ლესტიავე, გადი ერთი წუთით, სულ ერთი წუთით...

ლმსბმ. მე გავალ, შენ კი იხილავე ჯალათს, იმას, ვისითაც ამინებენ ბავშვებს ძიძები და ვინც ამქვეყნად ცხოვრობს მუდამ განმარტობით. არ შეგეშინდეს, შენთანა ვარ, აქვე, სულ ახლოს (გადის).

ჯაბრაილი. თქვენს თვისებებში უნდა იყოს რაღაც მეფური, თქვენ ითხოვთ იმას, რასაც სხვები ვერ გაბედავენ.

ხელმწიფის ასული. (ხელი ნელა მიაქვს ჯაბრაილის სახესთან თავსაბურის მოსახლ-

ელად) პო, რამდენადაც მიპყრობს შიში თქვენი ხილვისა, იმდენად მინდა, თქვენს ციე სახეს თვალთ შევავლო.

ჯაბრაილი. ცივია, თუშტა მას ციეხლი სწავას შურისგებისა.

ხელმწიფის ასული. (თავსაბურს მოხდის. განციფურებული) თქვენ სულ არ ჰგავხართ იმას, ვისითაც დამით ძიძიბი აშინებენ პაგარა ბავშვებს. რა მემართება, რადაც ძალა მიზიდავს თქვენკენ, ერთ სული შაქეს, შოვიდე და შეგახოთ ხელი.

ჯაბრაილი. რად მაჯადოებს მისი სახე, მისი თვალები, ნუთუ თვით შეცის ანგელოში გამოიმეხება?!

ხელმწიფის ასული. რადაც ნათელი ჩამედვარა სხეულში, შიუნთიავს, რადაც შამშინებს, მაგრამ ამ შიშს ტკიბილი აქვს გემო. ნება, ეს წუთი გაიზარდოს ასაქერ, ათასაქერ... ხომ აქ დარჩებით, ხომ არ წახევათ არსად, არასდროს?

ჯაბრაილი. დმერთო, რა ხმა აქვს, შარბათივით ჩამესმის ყურში. ასე ყვაიილი იბადება განთიადისას და ყოველიეკს სურნელებით ის თავბრუს ახვევს.

ხელმწიფის ასული. ვერსად გაგიშვებთ, თქვენ ჩემს გვერდით იქნებით მუდამ...

გადახრებიან ერთმანეთისკენ საკონცულად. ამ დროს ვაჟი გოგონას მკერდზე ავგაროშს შინაწავს.

ჯაბრაილი. ეს ავგაროში თქვენ საიდან, ვინ მოგვით, როდის?

ხელმწიფის ასული. (ავგაროშს ხელის გულზე დაიდებს) დაბადებიდან მე თან დამაქვს ეს ავგაროში, ის თილისშაა ჩემი ბელის, ჩემი ვარსკვლავის.

ჯაბრაილი. (უკან დაიხვევს დაბნეული) ხელმწიფის ასული? ბუნების ძალნო, შეციურნო, შომიეით ძალა, რომ გავეუძლო მე ამ ცდუნებას...

რა მემართება, ნუთუ გავხდი გრძნობების მონა.

ხელმწიფის ასული. რა გემართება, რა გაშინებს, რაგომ გარბიხარ? შენ ჯალათი ხარ, იყავ ჯალათი, ოლონდ ნუ წახვალ, დარჩი ჩემთან...

ჯაბრაილი. არ შაქვს უფლება შენთან ყოფნის, უნდა წავიდე... (მოიწყევებს მკერდიდან თავის თილისშას და შისკენ მოისურის) ეს კი შამამენს გადაეცი ჩემგან საჩუქრად... (გადადგამს კარისაკენ რამდენიმე ნაბიჯს

და შიგრიალდება) და ვერც ვერასდროს ვერ შიხილავ... (მოწყდება და გავარდება). ხელმწიფის ასული. ლესგია! (სასოწარკვეთილი დაპყრებს ვაჟის თილისშას. შემოვა ლესგია. დახელავს თილისშას, შეერთება, გაკვირდება) შამა! შამიკო!

ხელმწიფი. (შემობრბის. დაინახავს თავის ასულს) რა დაგემართა, რა მოხდა, შითხარ! ხელმწიფის ასული. ის წაჟიდა, შარგო დამტოვა.

ხელმწიფი. ვინ ის? ხელმწიფის ასული. წასვლისას შითხარ, რომ ვერ მნახავს ვედარასოღეს.

(აქვლის ვაჟის თილისშას) აი, ეს კი შენ დაგიტოვა...

ხელმწიფი. (დაპყრებს თილისშას გაკვირებული) ეს ხომ ისაა, მისი ნიშანი... აქ როგორ განჩა, რა უნდოდა, ვინ შემოქუშა... ახალგაზრდა?

ხელმწიფის ასული. ჩემი გოლია. ხელმწიფი. (შეგორგმანდება) ისა ყოვილა... (და ჩაიკეცება).

ხელმწიფის ასული. (მივარდება) შამა! შამიკო!

ხელმწიფი. (ძალას შიოიკრებს) ლესგიავ, ჩქარა, გადაშალე ეს ქალბატონი! (შემინებული ხელმწიფის ასული ლესგიას დარბაზიდან გაჰყავს)

ეჟი, შეველნო, ჩქარა შდევიარ... ცოცხალი, მკედარი, უნდა მომგვართო მე ის ჭაბუკი... ხაშინას დავეცი, გავამიდრებ, საშუოის შიეცემ, ვინც აქ მომიგანს მე იმის თავს თვალე-ბდახუჭულს...

I მოქმედების დასასრული

II მოქმედა

ლესგიას თავის ოთახში შეჰყავს ხელმწიფის ასული. ისინი დასაძინებლად ეშბადებიან. ლესგია ვარდის წყლითა ბანს ხელმწიფის ასულს ხელპირს.

ხელმწიფის ასული. რა ლამაზია თურმე სასახლე და თან რა ცივი...

მაგრამ შითხარი, რად მოხშილა შხოლოდ იმ ერთმა, ვისაც, ვიცე, რომ ვერ ვიხილავ ვედარასოღეს?

ლესგია. ქარის ბრალია. ხელმწიფის ასული. ქარის? რა ქარის? ლესგია. თავში რომ ვიქრის, სხვა რომელი

იქნება, ნეგაჲ?

ხელმწიფის ასული. (ოცნებობს) იქროლოს მერე, თუ ის ასე ტკბელი ქარია, ის ძლიერ მგანჯავს, მაგრამ განჯავაც რომ მიხარია? შითხარი, რატომ აძლიერებს ჩემს გრძნობას ისიც, რომ მაშინვე ეშუქრება იმას სიკვდილით?

ლესტიბ. თუ ეშუქრება, გააბაბს კიდევ ხელმწიფის ასული. გააბაბს?

ლესტიბ. დაქაქული აქვს თავისი ბაღე, ყველგან ჰყავს თითო ჯაშუში მაინც...

ხელმწიფის ასული. ნუ, ნუ მაშინებ, ლესტიავ, ასე! მე ყველაფერი მომწონს და მიყვარს. ასე მგონია, ღრუბლებზე ვწევარ და ფასკუნჯები მიმდევრებს ნანას.

ლესტიბ. შენ ახლა როცა ღრუბლებზე წვეხარ და ფასკუნჯები ვიმდევრენ ნანას, ქვევით, სასახლის ჯურღულში ვეფხვებს ელოდებიან სიკვდილმისცილინი... მაშაშენს ატობობს ლომის ღრიალი და სისხლიანი მათი ლაშები...

ხელმწიფის ასული. (მკაცრად) გეყოფა! ჩემს ოცნებასთან, მსურს, მარტო დავრჩე!

ლესტიბ. (გაერიდება) თქვენ ყველას მხოლოდ მღაბრები გიყვართ, მაგრამ სიბართლის მოსმენა ვიჭირთ... მე დავიძინებ. შენ? შენ კი იფრინე ვერე ღრუბლებზე რწყვით.

ხელმწიფის ასული. (ჩერნულით) ლესტიავ, მოდი... (ლესტიავ მობრუნდება) ჩემი თილისმა რას ნიშნავს, იცი?

ლესტიბ. (ხელში იჭერს მის თილისმას) ეს ავეგარობი ბეღია შენი...

მუსტაფა ასეთი, მორცე ცალი, მთვარის ნამსხვრევი იმ ვაეკაცს დააქვს, ვინც უნდა გახდეს მეუღლე შენი...

ხელმწიფის ასული. ის ასე შეკრთა, როცა დახვდა ამ ჩემს თილისმას... (პაუზა) ვინ არის იგი, არ იცი ვინა? შითხარი, შითხარი! ლესტიბ. აზრი არა აქვს ახლა ჩემს ლაქლაქს... (გავა).

ხელმწიფის ასული. რატომ მეგონა, რომ მართლაც რაშით, ფრთოსანი რაშით მეძებდა იგი, ვინც ასე მიყვარს... მიყვარს... მიყვარს... თუ დამეძინა, სჯობს დავიძინო, თორემ დამგანჯავ, მართლაც, ამ გრძნობამ... (იძინებს). მთვარის შუქი შერთალად ანათებს მის მძინარე სახეს.

ხელმწიფის ასულის ბუღარისაკენ ჩუქმა მოიპარება სემურა გამომეღებულ სიკვდილად ხელში. დაინახავს ჩაძინებულ ხელმწიფის ასულს და მისკენ წაჲ, ამ ღრობ ნაბიჯების ხმას გაიციონებს და უკან

გაბარდება. ბუღარში სწრაფად შემოდის ჯაბრალი, დაინახავს მძინარე გოგონას და ფეხაკრევით მიუახლოვდება. ეფერება. გოგონას გამოეღვიძება, წამოიკივლებს. ვაჟი ტუნებზე თითს მიაფარებს.

ჯაბრაბილი. სსუუ...

ხელმწიფის ასული. (გაღვიძება) ოჰ, ეს შენა ხარ? ვინ შემოგიშვა, აქ როგორ გახნდი?

ჯაბრაბილი. ვერ მიგაგოვებ.

ხელმწიფის ასული. იცი? შენს შემდეგ ყოველივემ დაკარგა აზრი.

ჯაბრაბილი. არც ჩემთვის იყო სასახლიდან წასვლა ადვილი, ასე მგონია, სიყვარულმა მახე დამიფო.

ხელმწიფის ასული. დღეს შენთან ყოფნა ხომ ჩემთვისაც აღმოჩენაა... თითქოს ერთბაშად ათახი მზე აენთო ცაზე.

ჯაბრაბილი. ჩემი სურვილი არის, ალბათ, ბევრად ძლიერი, მაგრამ მერწმუნე, გული ერთს მიიხოვს, გონება კი სხვას მეუბნება...

ხელმწიფის ასული. რასა ვთხოვს გული, იქნებ შენდღეს მისი მალამო?

ჯაბრაბილი. აზრი არა აქვს ჩემს დარჩენას, უნდა წავიდე იქ, სადაც ასე მოუთმენლად მელიღვიან.

ხელმწიფის ასული. მეც წამიყვანე, მინდა, ვიყო მუდამ შენს გვერდით, შენს ჩრდილთან ვიდგე. ავისრულო ყველა წაღილი...

ჯაბრაბილი. ჯერ ვერ წაგაყვან, ხელს ვერ ავიღებ განზრახვაზე, რაც ჩავიფიქრე... ეს იგივეა, უდალბაო საკუთარ ღელას ანდა ვაეკაცმა გადაიცივა ქალის სამოსი... მე დაგებრუნდება...

ხელმწიფის ასული. გამაფხულობით ფასკუნჯები ბრუნდებიან, ისიც მღაბრებში...

ჯაბრაბილი. ფასკუნჯები? მეც დაგებრუნდება.

ხელმწიფის ასული. მაშ, შემომიფიცე!

ჯაბრაბილი. ფიციაც სიყვარულს, ამ მიძიე ეამს ყველა ტკივილს რომ მიმსუბუქებს... მაგრამ, ცხადია, ვერ ასცდება, რაც ვიწერია... (მიიკოტის კივილი) უკვე ღროა, ახლა კი წავალ...

ხელმწიფის ასული. გთხოვ, ნუ დამგოვებ, ვეღარ ვნახავ, ასე მგონია... (ჯაბრაბილი მოგრიადდება, გადაეხვევა და გავა) რომ არ დაბრუნდეს? არა, მოვა, ხომ შემომიფიცე, ნამდვილად მოვა... (პაუზა) მაშას რას ვეფიცე, როცა მნახავს, თავს რით ვიმართლებ? რატომ სძულს იგი, ვინც მე მიყვარს, ვინც გულს მინათებს? სჯობს დავიძინო, მაგრამ

ვინა თქვა, რომ ფასკუნჯი არსებობს...

როგორ, თვალს რომ ვერ ვხვჭავ?
(თვალეებზე ხელს აიფარებს და ასე მის ჩანოქილი).

გამოჩნდებიან ხელმწიფის ცოლები. ისინი ხელმწიფის ასული ბულაბრისაკენ ბიროგი რხევით მოიცილებენ ჯალათის სამოსში გადაცმულ შადიმს. წინ სემპრა მოუძვლით. კარებს უჩვენებენ და თითონ იბალებიან. შადიმს გამოქვლებული მახვილი თნი ხელში ფრთხილად შემოვა და ხელმწიფის ასულს უკნიდან მიეპარება, აღმართავს მახვილს ჩასაქმებად, მაგრამ უკერად ხელმწიფის ასული მისკენ მიგრიალდება. შადიმს გაქეპდება, თითქოს ხელმწიფის ასულის სიღამზემ გაამეშაო. მახვილი ხელიდან გაუვარდება. ხელმწიფის ასული ხელებს დაუჭერს. მას იგი ჯაბრალი პერია.

ხელმწიფის ასული. (გაკვირებული და გახარებული) უკვე დაბრუნებ? ასე მალე? რა გეპართება? რატომ შეკრით? ხომ თან წამოყვან? მაშინ გაიქცეთ, გავიქცეთ დროზე! შენთან ერთად ყველგან წამოვალ, თუნდაც ქვესკვლიში, ჯოჯოხეთში, წამოდი ჩქარა! (მას ძალით გაპყავს დაბნეული შადიმსი გარეთ, რომლის ხმალი იქვე რჩება. ხელმწიფის ცოლები შეიმობენ. ისმის მათი მხამიანი სიცილი).

სახალხში, თავგადაკარგული, გამწარებული ლულა შემორბის. მთორე მხრადან შემორბის ლესგია.

ლულა. ჩქარა, ლესგია, მგონი მომგაცეს. მითხარ, სად არი ჩემი შეილი, ეს მართალია? (ლესგია. როგორ, აქ იყო, თავის ოთახში. შერბიან ბულაბრში).

ლულა. აბა, სად არის? არც აქ არის. არ არის, ხედავ?

ლესგია. მართლაც, რა იქნა... ვაიმე, შეილი, ვინ დაშლუა, ვინ დამაქცია?

დაინახავენ იაკაკე დაგეგული ხმალი. ლულა ფრთხილად იდებს ხმალი ხელში.

ლულა. მოუგაციათ... მართალი უთქვამთ, ამსრულეს მაინც შექარა.

გარემო ავსებულით დაბორიალებენ ხელმწიფის ცოლები. შემორბის გავიქვული ხელმწიფე ლესგია იაკაკე ჩაიკეცება.

ლესგია. ჩემი ბრალია, ჩემი... დამძინებია მე უბედურს, დამცემია ძილქუში, მეყვე!

ხელმწიფე. რა ამაბავია, მითხარ, რა ხდება?

ლესგია. საშინელება, მოიგაცეს შენი ასული, რა სწრაფად ახდა წუხანდელი ჩემი სიმშარი...

ლულა. აკი ვამბობდი, გაფრთხილებდი, მიგრძნობდა გული! (აწვდის ხმალი).

ხელმწიფე. (დააგარავდება) ვინ გამბედა!

ლესგია. არ ვიცი, მეყვე, უბრძანე, რომ მომეკეთონ თავი.

ხელმწიფე. (განრისხებული) ხმა ჩაიწყე-იგე! (პაუზა) დაეწავე, დაეგანრე, გადავბეგავ ქალაქს მთლიანად, თუ არ მომიყვანთ ჩემს ქალიშვილს, თუ ვერ იპოვით.

ლესგია. ის უნდა იყოს, ვინც შემეკვდრე იყო ტახტისა...

ხელმწიფე. მომწყლით თავიდან!

ლულა და ლესგია გარბიან.

როგორ გამასწრო... თუმცე სად წავა, სად გამექცევა? გველის წიწილას ჩანასახში უნდა გასრესა! ეპო, მეველნო, ჩქარა მღევირო, ცოცხლად შეიპყრეთ, მინდა, ენახო მისი ფრთხალი... (თვალეებამღვრული და შემოინებული იმპირება აქეთ-იქით) ახლა ის დროა, ანდერძს წერდეს ჭკვიანი კაცი, ინანიებდეს ცოდვეს, რაც რამ ჩაუდენია. პერში თითქოს დაგრიალდა სიკვდილის სუნი, თითქოს ახლო სადღაც გვერდით, აქ ხუნთქავს, დაღის. ჩემი ნაცნობი, ახლობელი და ჩემი მეგერი. ის, ვინც პირველი გაიგონებს ჩემს ალსარებას. მოდის და სულში მიფათურებს შიმის საცეცებს. (გარბის, თითქოს სიკვდილს ემალება).

ისმის მკითხვის კეფილი. თითქოს ქარი უბრაგვს, თითქოს დარბავს არახუნებს და აჭრიალებს. აჩრდილებით კვლებიდან გადმოღიან ხელმწიფის ცოლები. კვამლში გახვეული ქალები რაღაც რიგულის მსგავსი მუსიკისა და ცეკვის ფონზე თანამდევრობით წარმოთქვამენ საკეთარ მინოლოგებს.

სამიბრ. (ნატურის ხესთან) უკვე მოწე ხარ ჩემი ცხოვრების, ოცნების ხე... დღესაც ჩამესმის სამეიბო ხმები დაფდაფითა, როცა მამაჩემს დაბრუნებულს მიძიო ომიდან ხალხი ყიფინით და სიმღერით ეგებებოდა. მე გვერდით ვყავდი, მეც ვტკეპობდი დატკეპულ... რას ვიფიქრებდი, თუ აქ მხოლოდ სხვათა დიღების და აღმევეების ჩემი მოწე აღმოჩნდებოდა. სიცოცხლე მდის უფერულად, უსიყვარულოდ... გთხოვ, სურვილით ამის რულო, ხეო ოცნების.

ალმაზ. მღვთა და ხმელთა თვითმყრობელის ასული ვიყავ, ბედნიერებით და სიმღერით გამარუებული, ვისაც მისანნი მპირლებოდნენ დელოულის გვირგვინს, დღეს აქ სასახლის დარბანების მოჩვენებაა; უკვე ვიგებე სიტკობება ქორწინებისა... სხვისას არას გთხოვ, მსურს შეისმინო ჩემი ლოცვა, ჩემი ველ-

რება.

მუშორბო. თუ მამაჩემი ჩემს ერთ სიყვარულს ეცხვებს მისცემდა ქვეყნიერებას, ახლა მონა ვარ, სხვის სურვილებს ვემორჩილები. ვერ შევეგუე, ვერ დაუნებდი ამოცანას, ისევ და ისევ სიყვარული მინდა ნამდვილი. გთხოვ დამეხმარო, დამიხსენი ამ სამოთხიდან.

ნამბ. სემირამიდას ბალებს ჰგავდა ჩვენი საკულო. რძით მამაბუნდენ, წინ მივებდნენ ძვირფას ხალხებს... არც არასოდეს არ დამიდგამს ფეხი მიწაზე. არ დამკლებია ოქრო-ვერცხლი, თვალ-მარჯალიტი, ნუშის რტოებზე ქანაობდა ჩემი პაპაი და მეც სამყარო სამუდამოდ ჩემი მეგონა. დაბადებიდან შენ ვიწავე, შენ გემონები. არ შემიცოდავს, არა მქონდა ამის საბაბი. გადამარჩინე, გთხოვ სიყვარულს, პო, გვედრები...

მარსუბი. ჩემს ხელს ითხოვდა თვით ასადი, მუჰამედ მულა, ვინც მუსრის ავლებდა მოლაღურდის ურიცხვ ურდოებს. ის, სიმამცით და სიმდიდრით სახელგანთქმული, ჩემს დანახავაზე თრთოდა, როგორც ფურცელი ვარდის... აქ კი ვერაფერს დღეს ვერ ამჩნევს ჩემს არსებობას. ვისაც რქქვოდა უნდა ხასა - დელოფალია. ლოცვას არ გაკლებ, გვედრები, ვადმოძებთ წყალობის თვალთ, თუ ჩემი სული შენს ხელთაა, გთხოვ, ამისრულო ოცნებები აუხდენელი... დამიბრუნე ჩემი ბავშვობა...

ქალები ხებე სამკაულებსა პიკლებურ. თან ლოცვებს წერხლებურ. სკიორიდან ქოსა ამოქოფოს თავს. ქოსა. პარამხანამი!.. ჩქარა!

ქალები მორხილად გავლენ. ქოსა ჩაიქორცილებს და ისევ სკიერში ჩაბერება.

მეველებს შემოჰყავთ ვაკოჭილი, ნიკემი ჯაბრაილი. შემოიყვანენ და ძირს დაავლებენ.

I მსმელი. აპა, გაები, შაღლიშვილო, გეგირა ყოფა!

შემორბიან ლულა და ლესგია.

II მსმელი. იმალებოდა ეს აფთარი სახახლის ბაღში.

ლუბა. (სულთამხუთავივით დაადგება თავზე) მითხარ, სად არი ჩემი შეილი, სად გადაძალე?

ლესბი. თქვი, სად არი, ხმა ამოიღე!

ჯაბრაილი. თავის ოთახში, სად იქნება, სადაც დავტოვე!

ლუბა. მაინც მატყუებ? თქვი, რა უყავ, რა ჩაიღინე?

ლესგია და ლულა ჯაბრაილს თოქს წაუჭერენ ყელში.

ჯაბრაილი. (ამოიბღაველებს) ლესგია!!! ლესგია ხელს უშვებს, თითქოს რაღაც გაახსენდაო, განსუ გაღვება.

ლუბა. (ლესგიას, დაეჭვებულად) შენ ამას იცნობ?

ლესბი. (გყვის) პირველად ვხედავ.

შემორბიან ხელშეწყვე.

ხელშეწყვე. მარცხ დამგოვეთ! (ყველა გადის. ხელშეწყვე ცილიობს თავი მოთოკოს. იწყებს ჯაბრაილის გარშემო ბოლთის ცემას) შენი სახელი, თუ არ ვცდები, ჯაბრაილია. კარგად მახსოვხარ გოლთა შორის გამოჩენული. ეს მე ვიყავი, ვინც პირველად გაჩუქა კვიცი... როგორ მიყვარდა, ხმაზე ვცნობდი შენს არაბულას. ახლაც ჩამეხმის ყურში მისი შმაგი ჭიხინი... ერთმანეთს ჰგავდით, შენც და მასაც ერთად ვხედიდით. სიძულე მინდოდი, ჩემს ქალიშვილს დელოფად ვზრდიდი. რა ნათლად ვხედავ თქვენს ნიშნობას, უმდიდრეს შეიშ, როცა ჩემს ასულს, სასახლეში ნებავრად მიმნარს, ალტაყებულმა ჩამოჰკიდე ყველზე თილისმა...

ჯაბრაილი. მე კი ის მახსოვს, მგლების ხროვა რომ დავგავსე, ქალთა კივილი, მწუხარება, ცრემლები მახსოვს, უძებლობა, უგმობობა, სასოწარკვეთა, მაშინ თვალები, მისი ცივი თვალები მახსოვს.

ხელშეწყვე. (ცილიობს, სიბრამე დაიოკოს) კვიციისთვის არა. შენთვის უნდა ამომქვდო თურმე ლაგამი. როგორ მოვეტყუედი, ვერ გიციანი ჩემი გვიარის მოსისხლე მგერი. ის მაინც მიითხარ, ცოცხალია?

ჯაბრაილი. ცოცხალი? როგორ? ნუთუ მართლა დაეარგე შეილი?

ხელშეწყვე. რას მოხოვ სანაცვლოდ.

ჯაბრაილი. (შიშლით) არაფერი არ მინდა შენი!

ხელშეწყვე. თქვი, ნუ მიმბღავ, მე ყველაფერს დავიძობ ამისთვის... აპა, წაიდე ჩემი ტახტი, ჩემი გვირგვინი.

ჯაბრაილი. შენი ტახტი? (პაუზა) ტახტი კი არა, თვით სიცოცხლაც არაფრად მიღირს.

ხელშეწყვე. არაფრად მიღირს? შენ იმ წლებში ხარ, როცა ასე უყვართ სიცოცხლე... ჯაბრაილი. მაგრამ უმისოდ რა ფასი აქვს ამქვეყნად ყოფნას... უბრძანე, რომ ამხსნან ხუნდები!

ხელშეწყვე. (ცივად) ხუნდები აგხსნა?

ჯაბრაილი. მენდე, თორემ ახლა ჩემს მეტი, ალბათ, არ არის ქვეყანაზე მისი მშველელი.

ხელმწიფი. (სტაიკებს ხელს და შეანჯღრევს) მაშ იგი, იგი, სადაც არის?

ჯაბრაილი. არ ვიცი, არა, მაგრამ მჯერად, ვნახავ, ვიპოვი...

ხელმწიფი. (ხელს უშვებს. ჩაფიქრდება, ნელა მარცვლავს) იქნებ ასეა, მართალიც ხარ, ვინ იცის... თუცა ვერსად გაგიშვებ, ვერ გენდობი... (გაშს დაპკრავს) გაიყვანეთ! (და სინანულით) ავი ეპიძა, როცა შეფეც კი უძღურია, რომ მოიფიქროს, გადაწყვიტოს, იღონოს რამე... შემომიგანეთ შხამით თასი, ბოლომდე დაფეც...

ხელმწიფი გადის.

სხვადასხვა მხრიდან გამოჩნდებიან ლულა და ლესგია.

ლესგია. ორივე ერთად, სიყვარულიც და სიძულვილიც, ფლეთავს მის სხეულს, ანადგურებს...

ლულა. რა, რა უწოდო, რა დაეარქვა ამას სახელი?

ლესგია. მეფის სისხლს დაღვეს, შეიღს აღმერთებს, იქამდე უყვარს.

ლულა. ახლა ეს თასი, შხამიანი, არც მე მაწყენდა...

ლესგია. მერამ ეს მაინც ვერ უშველის შენს მწუხარებას. დაფიქრდი, ლულა, შენი ბედი ამ წუთის წყდება.

ლულა. ცდები, მისანო, ჩემი ბედი გადაწყდა მაშინ, როცა განგებამ მომიყვანა ამ წყეულ სახლში. იქნებ როგორმე შევძლო, შეიღი მაინც გადავარჩინო.

ლესგია. მაშინ ეს ვაგი დღევგიდან უნდა დაიხსნა.

ლულა. თუ შემეწევა მეცა, ალბათ, მე ამას შევძლებ, მერე კი ვიცი, საიქიოს შარცი დარეკავს.

გადას.

შემოხრის ხელმწიფის ასული, რომელსაც უკან მძიმე ნაბიჯით მოჰყვება თავჩამბოქრული შადიში. ხელმწიფის ასული უკერად შედგება.

მეკრთება.

ხელმწიფის ასული. აქ სად მოვედი? (იმზირება შადიმისაკენ, რომელიც უფსკრულს ჩაპყრებს) რა სიმაღლეა, არც კი მოჩანს უფსკრულის ძირი (ისევ გახედავს შადიმს). რატომ არაფერს მეუბნები, რატომ ხარ ჩუმალი? (კელავ ღუმილი) ჯერ ერთი სიტყვაც არ დაგვლეხია, რაც ერთადა ვართ. მე ხომ შენ გნახე, შენი სახე სულ თვალწინ მიდგას. მითხარი ერთი, სულ ერთი სიტყვა...

შალიმი. ლაპარაკს აზრი აღარა აქვს არა-

ვითარი...

ხელმწიფის ასული. შენს ხმაში ბზარი გაჩნდილა, ცივი, თან მკაცრი. მიაბე რატომ, რანაირად გახდი ჯალათი?

შალიმი. არა, ჯალათი მე არა ვარ, მე მასხარა ვარ.

ხელმწიფის ასული. ეგ რა გამოდის, ხან ჯალათი ხარ, ხან კი მასხარა? ვერ გამოგია, მაინც რისთვის მომიყვანე აქ?

შალიმი. (ცივად) აქ მოსაკლავად მოგიყვანეთ, მეფის ასული.

ხელმწიფის ასული. (გაყენება) ჯერ სიყვარული შემომფიცა, ახლა მოკვლას მიპირებს, ასე ხეუმრობს, ალბათ, ჯალათი.

შალიმი. მე არა ვხეუმრობ, სამწუხაროდ, ეს სიპართლეა.

ხელმწიფის ასული. რატომ მაშინებ? აკი გიყვარდი? არა, შენ ხეუმრობ... ხომ მართლა ხეუმრობ? (იწყებს სიცილს, ვედარ ჩერდება).

შალიმი. გაჩუმიდი, გთხოვ! ნუ იცინი! (იღრიალებს) ნუ იცინი! (გოგონა განკეციფრდება. მას პირველად უყვირებს). ისიც ხომ ასე იცინოდა...

ხელმწიფის ასული. ვინ, ვისზე ამბობ?

შალიმი. ვინც მე მიყვარდა.

ხელმწიფის ასული. შენ სხვა გიყვარდა? შალიმი. მე ის სიკვდილს გადავარჩინე. ღმერთო, საიდან რა ჯოჯოხეთი გამოვალწიეთ... მაგრამ ამოდ, სულ ამოდ... ვიღაცამ გაგვცა და იქ, ჩემს თვალწინ, უმწეოს, ყვა-ვილს, მას ჯალათმა მოჰკვეთა თავი.

ხელმწიფის ასული. შენ ის მოგიკლეს? ვინ მოგიკლა?

შალიმი. (იღრიალებს) მამამ შენმა!

ხელმწიფის ასული. (შეპკივლებს) მამამ? შალიმი. მაშინ შეფეციე, რომ ხელმწიფეს მეც უფრო მწარედ... რომ უფრო მწარედ და სასტიკად გადაგუხდილი...

ხელმწიფის ასული. ხელმწიფეს? შენ ის არა ხარ, ვინც სიყვარული შემომფიცა. რატომ მიმაღავ, დამანახე ეგ შენი სახე!

შალიმი. თუ სიკვდილის წინ ჩემი სახე მოგიგანს შევებას (გადაიძროს თავსაბურავს).

ხელმწიფის ასული. (შეპკივლებს) შენ ჯალათი ხარ, მართლა ჯალათი!

შალიმი. აკი ვითხარი, მასხარა ვარ, ხალხის მასხარა (მის ხელში ბუბუთი აპრიალებს).

ხელმწიფის ასული. (სასოწარკვეთით) არა, არ მინდა, მე არ მინდა სიკვდილი,

არა!

შპლიმ. (თითქოს აბოლებს) პო, სიცოცხლე სწყუროდა მასაც... შენც იმას ჰგავხარ... სუფთა... უმანკო... უცოდველი და ასე სუსტი... მაგრამ შენ სხვა ხარ!

ხელმწიფოს ასული. ნუ მომკლავ, იქნებ მისი სული ჩასახლდა ჩემში, ვინც შენ გაიყვარდა, ვინც შენ გწამ...

გოგონა შადიმის ფეხებთან დაეყვება. შადიმი ბებუთის სისხლიან პირს დაჰყურებს. მთიკუნებზე, დაბაკარაულება.

შპლიმ. მოკვალი... ვინ? ვინც არ იყო სიკვდილის ღირსი. მე, მე ვინა ვარ?! სკელელი... ვინც წმინდა სისხლით შეიღება ხელის მტკვნებში... ვინ დამაჯერებს რომ ამქვეყნად არსებობს ზეცა, ვინ დამარწმუნებს, რომ ამქვეყნად არსებობს ღმერთი...

გველეთით გახიბდება. ერთს წამოიწვევს და უსკრულში გადაეშვება.

ომისწინა სამშაღისი.

სხვადასხვა მხრიდან შემოვარდნიან ჯაბრადილი და შორბუგი. ერთმანეთს იცნობენ.

ჯაბრადილი. შორბუგი!

შორბუგი. ჯაბრადილ, შენა? ცოცხალი ხარ? მაღლობა ღმერთს, საღ იყავი, რაგონი არ ჩანდი? ხალხი მზად არის, შენს ბრძანებას უცდიან მხოლოდ.

ჯაბრადილი. ხალხი მზად არის, რომ მოგყუდე ის მეათახედ?

შორბუგი. რა თქვი?! მათ შენი იმედი აქვთ.

ჯაბრადილი. ომს ვერ დაეწვევ, ევ ამბავი უნდა გადავდოთ.

შორბუგი. რას მეუბნები!

ჯაბრადილი. დამიგე ყური. მეუფისთან შეველ ჯალაღის ტოგით, ყველამ გზა მომცა, ჩემს წინ ყველგან ვაიღო კარი. მე უკუბრუნდები იქვე გახტე მას ჩაძაღლებას, მაგრამ უკერძად შემოვიდა დარბაზში ქალი, მკერდზე თილისმით, ჩემი ბედის თილისმით, შორბუგი.

შორბუგი. რას ამბობ, გესმის? ასეულები შენს ბრძანებას ელოდებიან... როგორ, მამ გახტი, შენი გახტი ქალში გაცვალე? ქალი, რომელიც დღეს შენია, ხვალ კი ვილაყის არა, არ მჯერა, შენ სიძარითღეს არ მეუბნები.

ჯაბრადილი. მართლაც არ მითქვამს ჯერ მთავარი, გამოვიქეცი... მეუფის სიკვდილი გადაიდო ღრობით მხოლოდ. ვერ დაგვიწვევს მისი შვილის თვალების ფერი... იქ შექვოდა

რადღე ძალა, კვლავ სხსახლეში, პოდა, მიგბრუნდი ისევ უკან...

შორბუგი. მერე?

ჯაბრადილი. შემპიყრეს ისე, შებრძოლებაც ვერ მოვასწარი... ხელფეხშეკრული მიმართის და იმ ვერავის წინ მუხლებზე წამომაჩოვლა...

შორბუგი. როგორ გადარჩი, აქ საიდან აღმოჩნდი მაშინ...

ჯაბრადილი. შუაღამისას გამოიღო დიდუგის კარი და ვილაყ ქალმა საშინელი ამბავი მაამნო, მეუფის ასული, საბედო ჩემი, თურმე ჯალათს მოუტაცია.

შორბუგი. შადიმს?!

ჯაბრადილი. შენ რამე იცი?

შორბუგი. ვფიქრობ, გულს გატაკენ.

ჯაბრადილი. სიძარითლე მითხარ!

შორბუგი. შენ გახსოვს, ალბათ, რომ შენი და, შადიმის თვალები, მეუფის ბრძანებით, ჯა-ღათებზე წაიჭებოდა მოკლეს. მან დაიფიცა, რომ შურს იძიებდა. მაგ შენი საგრფოს ვატაცებაში უნდა ერიოს შადიმის ხელი... (ჯაბრადილი სიმწრით ჩაიკეცება. შორბუგი ცეცხლს უმაგებს) რა შეშარავდა დღეს ხელმწიფის ყველაზე მეტად, სწორედ თავისი ქალი-შვილის სიკვდილი, დაიხ!

ჯაბრადილი. (გამწარებული) როგორ, ევ რა თქვი! გაჩუმი! კმარა!

შორბუგი. მაშ, თქვი, რას იზამ? რა გადაწყვიტე? ნუთუ დამიხსვრა საოცნებო ჩენი მიმანი?!

ჯაბრადილი. (მრისხანედ წამოიშართება, წინ წამოუა, მაყურებლისაკენ) მიეც ნიშანი, თუ მზალაა ხალხი, დავიმრათ!

შორბუგი გარბის. ჯაბრადილი კი ფიქრებში წავა. შემოდის ხელმწიფის ასულის ანდლი, ყვავილების გურვენით თავზე. თითქოს მოღრნავს, მოსრიალებს. ჯაბრადილი მისკენ შეგრძობდება.

მეუფის ასული. ეს შენა ხარ? როგორ მომაგენ?

ხელმწიფის ასული. დიღხანს გემებდი, მომიყვანა აქ რადღე ძალამ, რომ სამუდამოდ შენთან ვიყო ამიერიდან.

ჯაბრადილი. რა დაგეპართა, რატომ ხარ ასე ფერმკრთალი?

ხელმწიფის ასული. ფერმკრთალი თუ ვარ, გმის ბრალა, გზამ გადაშალა, რადგან შორიდან, შორი გმიდან მოვდივარ ძლიერ. დროა წაიღეთ, სასახლეში გველოდებიან.

ჯაბრადილი. გველოდებიან? სასახლეში?

ხელმწიფის ასული. რა, დაგავიწყდა? დღეს

ვინა თქვა, რომ ფასკუნჯი არსებობს...

ხომ ჩვენი ქორწილის დღეა. ყური დაუგლე, სიმძერების არ გესმის ხმები?

ისმის აღმოსავლური (ეკკ)ისა და ომის მუსიკა. ვაჟი და გოგონა თითქმის ერთმანეთს ეჯიბრებიან. რეგრეგობით ეკუავენ და საკუთარ ფრანგებს ამბობენ.

ჯაბრამილი. მესმის შარის ხმა, ომისათვის ემზადებიან... ცხენთა ფლოქვების თქარათქური, ჭიხვინი მესმის. ისინი მხოლოდ ჩემს ბრძანებას ელოდებიან.

ხალაჩინის ასული. არა, ეს შეეცა ვარსკვლავების ჩაქრობას გლოვობს, რა დროს ომია, სიყვარული გვეცახის ვარეთ, ყური მიუგაფე ფრინველები გალობენ მხოლოდ და ყვეაილები საშემოდო სუფრასა რთავენ.

ჯაბრამილი. რას ამბობ, გარეთ ქარიშხალი აყრუებს მიწას და მოლაშქრეებს საყვირები საომრად უხმობს, ვერსად წამოვალ, ხანამ სულ მთლად არ გაველეტ მტრის ჯარს, ვერ მივაგოვებ ჩემს მეთომრებს, ვიხივ მაპატიო.

ხალაჩინის ასული. ასე ვინ მიდის, მითხარ, ომში, უხმლოდ, უაბჯროდ?... შენ საქორწინო სამოსში ხარ, შეხედე შენს თავს... ვერ ხედავ, ხელში რომ ხმლის ნაცელად გიჭირავს თავი, რომელშიც ტკილი, შარბათივით ღეინო ციმციმებს. აი, გამოჩნდა, ხედავ, მოქრის ფრთო-ხანი რაში, აი, საცაა ჩვენს კარებთან დაიჭიხებიან. ჩვენ ერთად წავალთ, ნუ დაღონდი, მომხვიე ხელი, სამეფო კარი საქორწინო სუფრასთან გველის.

ჯაბრამილი. შენ გეზვებება, ეს საომარ ბუკებს ჩაპბერეს და მეთომრები მიძიე რაშებს მიაგეღებებენ. სხვა გზა არაა, ქორწილის დღე უნდა გადავლოთ, სიკვდილი შილის, ომის სუფრას რომ უთამალოს.

ხალაჩინის ასული. არ ვიცი, რაა, რადაც ძალა მეწვეა უკან, შორეთში მიხმობს, ვეღარ გხედავ, სადა ხარ, სადა... (უკან-უკან წაება და ნისლში გაქრება).

ჯაბრამილი. მომეცი ხელი, ჯერ ნუ წახვალ... ნუ... ნუ წახვალ... (ჯაბრამილი გაოგნებულია. ისმის ცხენის ჭიხვინი, შემორბის შორბევი. ცდილობს, ჯაბრამილი გამოაფხიშლოს).

მორბამი. ჯაბრამილ, ჩქარა, დრო არ იცდის, უნდა წავიდე!

ჯაბრამილი. წავიდე? სადა? (ვერ გამოფხიშლებულა).

მორბამი. საომრად. ჯარი უკვე დაიდრა. ჯაბრამილი. ჯარი დაიდრა? (და გონს მოება)

ის აქ იყო, აქვე, ჩემს გვერდით. მე ის ვიხილე ყვეაილების გვირგვინით თავზე და სასახლეში საქორწინოდ წასვლასა მითხილდა. ნეგავე, რას ნიშნავს, როგორ ავხსნა ეს ყველაფერი... აი, აქ იდგა, მე ნამღვილად შევებე ხელი...

მორბამი. რა დროს ვე არის, გამოფხიშლი, უნდა წავიდე!

ჯაბრამილი. წავიდე! გასწი, გამიძიხე, დროს სულარ ვკარგავთ!

გარბია. მუსიკა. ომის ხმები. საომარი ეგლებს ბორბლებს დატყობს. აღჭრალთა კნესა. ცხენთა ჭიხვინი. შემოღან საომარ ეგლებს ამხედრებული ჯაბრამილი და მორბამი. მათ სხვა მეთომრები უმშვენებენ გვერს. ყველანი ომით გამძღარანი არიან.

ჯაბრამილი. რატომ ვერა ვგრძნობ ვერავეთარ სიხარულს, მითხარ, ასე მგონია, ყველაფერი დამთავრდა, მორჩა... გახტი ჩემია, ვისწარაფოდი რისკენაც ასე, ძალაუფლება სიხარულით რატომ არ მავსებს?! პირიქით, ვგრძნობდი აღტაცებას მე მხოლოდ მაშინ, როდესაც ლაშქარს მივეუბლოდი სისხლიან გზაზე. მაინც რა იყო ეს მძათეკვლა, ამდენი სისხლი რისთვის დავეღარე, რად დავიდე ამხელა ცოლდა...

მორბამი. რა დროს ვე არის, რას მისგინი, ვერ ვაიხვია... გახტი შენია, შენს ხელთაა ძალაუფლება. მილიონები შენს სურვილებს ემონებიან... ან იქნებ თავბრუ დაგახვია ომის მოგებაში.

მორბამი. (შემორბის) გაბარჯვებას გილოცებ, მუფე!

ჯაბრამილი. პო, ბრძოლის ველზე ყვავილორნები ჭირნახულს თქველვენ. ჩვენც ეს დღე გველის, ყველაფერი ბოლოს ქარს მიაქვს...

მორბამი. კმარა, ჯაბრამილ, შენს ლაპარაკს არა აქვს ფასი. ვაჩინის დღიდან სისხლსა ღვრიდა და დაღვრის კაცი. შენ კარგად იცი, უფლისწულო, ეს ხომ ცხადია, რომ მწვერვალებზე მეფეებიც ფოფხვით ადიან.

ჯაბრამილი. ფოფხვით და სისხლით? ან ვინ ახსნის ომის შემდეგ ასე რად ხდება? ვიდაე მთარჯვეს, იდგამს გვირგვინს, ხალხი მარცხდება.

მორბამი. დროა, ჯაბრამილ, სასახლის კენ უნდა დავიდრათ! ტირანი ჯერაც ცოცხალია...

ჯაბრამილი. ცოცხალი ლეში... შორბეგ, უბრძანე, გააძაგრონ ყველა კელედი, რომ ციგაღელი მარად დარჩეს ხელუხლებელი...

ყველას დაიჭერ, მოსპობ მეფის ყველა ნათესავს... ვეელის წიწილას ჩინასასხში უნდა გასრესეს... (აღმართავს მახვილს) სასახლისაკენ!

ჯარი მიმოდ დაიდრება სასახლისაკენ.
სასახლე. ხელშეწყობს სასახლის დარბაზებში შემსრებილი ადამრიალებს.

ხელშეწყობს. არა, არა, ვერ დავეღწიე მე ამ ლანდებს ვერაფრით თავი... ნეტა ვიცოდე, რა განსაცდელს მიმზადებს ბედი. ცოდვის შვილნი ვართ, ზეცას მაშინ ახუდავით მხოლოდ, როცა ყველა გზა მოჭრილია, ყველა ბილიკი. გული ავს მიგრძნობს, მომავალზე ფიქრიც კი მშარავს.

შემობრბის მსგოვარი. დაღლილია. მიწას გაუთრებება, ვერაფერს ამბობს.

ხელშეწყობს. ვასაგებია, ნურაფერს იტყვი... მსტოპარბი. ვერაფერს გაგზდი, ყველამ ერთად გვაქცია მურგი...

ხელშეწყობს. კარგი, გეყოფა... აღარა მყავს, მითხარ, ლაშქარი?

მსტოპარბი. ლაშქარს ვინ ჩივის, არ დაგოვეს ამბის მომგანა...

შემობრბის შემსრებილი მცველი. უკან უვზირი მოსდევს.

მცველი. მეფეც ბატონო!
ხელშეწყობს. (არეული) რა გინდა!
მცველი. ალყაში ვართ, ომის ხმა სულ ახლოდან ისმის.

ხელშეწყობს. მერე, აქამდე ხად იყავი.
მცველი. ვეილაღაგა სასახლის დაცვა.
ხელშეწყობს. როგორ, მათ, ვისაც ვენდობდი ჩემს თავზე მეტად, მტერში გამცველეს?
მცველი. სასახლე იწვის.

ხელშეწყობს. თუნდ გადამწვარა მთელი საძველი!

მცველი. უნდა ვიჩქაროთ!
მცველი. დრო აღარ იცდის.
ხელშეწყობს. როგორ მჯობია... ჩემი შვილის ბედი მაწუხებს, ნუთუ მომიკლეს?!

(ქოსას, რომელიც იქვეა) პარამხანა მოამზადეთ ვასამგზავრებლად! ბრიყეთა, უეცრთა, ურრთა ქვეყანავ, შენს მეფეს მუდამ დასჭირდება ფოლადის ხელი. მე დაგბრუნებთ!

ციხინთი შემობრბიან აჯანყებულებს.
მსტოპარბი. აქა ციფილა სისხლისმსმელი... მსტოპარბი. გირანი, მკვლელი!
ჯაბრბაილი. ჩაძალდი, მკვლელო!
მეყახებთან ერთმანეთს.
ხელშეწყობს. (ხმაღს დაახვედრებს) ბრჭყა-

ლებს დაგაჭრი!
ჯაბრბაილი. დახუჭე თვალი!
ერკობრბიან.

ხელშეწყობს. რად მემძიებება ასე ხმალი, ვერ გამიგია, როცა ოდესღაც ხელში მტერია თვითონ საძვე ქვეყნიერების.

ჯაბრბაილი. ეკ დრო წავიდა.
ხელშეწყობს. თვით სიკვდილის ჩონჩხს გადაფეროდი, ასეუბს მტერია.

ჯაბრბაილი. მიწა იყავ და მიწად იქციე!
ხელშეწყობს. რას შემართლებ!

ჯაბრბაილი. ჩემს კუთხილ ტახტს!
ხელშეწყობს. მადი, წაიდე!

ჯაბრბაილი დაჯაბრბის. წაიქეულს თავზე დაადგება და მახვილს აღმართავს.

მსტოპარბი. არ დაინდო, ბოლო მოუღე!

ისმის ქალთა კივილი. სამგლოვიარო მესიკის ფონზე ქალები ხელშეწყობს ასულის ცხედარს მოასვენებენ. ჯაბრბაილს ხელი გაუმეუდება. მკომრები ქალებს გზას უთმობენ. ხელშეწყობს მადის ასულის გავმთან. ცდილობს, მის გაყოცხლებას. ცდილობს, წამოაყვროს. ჩაბუჯობს.

ხელშეწყობს. (ცხედართან დახოქილი) მორჩა... დაძთაურდა... ომი წავაგე...

ჯაბრბაილი. (ხმალი ხელიდან უვარდება. ჩაიშუხლებს მკვდართან) ჩემი ფასკეჩი... ნუთუ მოკვდა... ის აღარ არის, ვინც სიყვარულით და სიკეთით ამიფხო გული... არ მომსვენებს არასოდეს შენი თვალები... შენი თილისმა...

ხელშეწყობს. სიკვდილის ეტლით მიპავით იგი, ხადეც დამეცა, სამუდამოდ ხადეც მიდიან. ერთხა გთხოვთ მხოლოდ, საქორწინო კაბით დამარხეთ, თან ჩაატანეთ თავის მშითვეი.

ხელშეწყობს ღვება. ბარბაიით მადის ნაგვრის ხესთან.

ჩაიქეება.
გაშაღებს ზეცა... დასკდეს მიწა ცოდვის სიმძიმიით... ნუ გამაღვიძებთ... მე დავიღადე... ყველანი ემშვილობებთან ხელშეწყობს ასულს. წინა პლანზე რჩება მგლოვიარე ღული.

გამოჩნდება პროლოგის წამყვანი დედა-შვილი. ვას ხელში ჩიგის კალია უჭირავს, რომელსაც ავანსცენაზე დაღამა გლიის კარს გააღებს. აიღებს იქვე დაღებულ წიგნს. გადაშლის.

მამი. ნეტავ, ერთმანეთს ასე რაგომ, რისთვის, რადა მგავს ამაღლებული სიყვარულის ყველა ბალადა (წიგნს დაკეცავს).

სინათლე ქრება.